

P e d a g o g i s c h b e l e i d

KdvPlus buitengewone kinderopvang

Kinderdagverblijf Klein Marland

Kinderopvang in een buitengewone omgeving gebruikmakend van wat de natuur te bieden heeft, het ontdekken van de normale dingen die we in de drukte van alledag vaak niet meer opmerken.

Desiré Jacobs

november 2009 / versie januari 2012

INHOUDSOPGAVE

Inleiding

De vier opvoedingsdoelen

Uitgangspunten

- 1. Emotionele veiligheid**
- 2. Gelegenheid tot ontwikkeling van persoonlijke competentie**
- 3. Gelegenheid tot ontwikkeling van sociale competentie**
- 4. Eigen maken van normen en waarden**

Het plan

1. Brengen en ophalen

Wennen

Wennen aan een nieuw gezicht

Afscheid nemen

Het ophalen

2. Inrichting van de ruimte

Buitenspeelruimte

3. Open deuren beleid

Verticale groepen

4. Spelmateriaal

5. Activiteiten

Vrijheid

6. Dagindeling en organisatie/inzet personeel

Dagindeling

Bijkomstigheden rondom onze lunch

Baby's voeden

Rituelen rondom 'slapen'

Algemene zaken

7. Sociaal-emotionele ontwikkeling

Grenzen opzoeken en aangeven

Emoties van jezelf of van anderen

Ruzie

Met zijn allen ...

Grove motoriek

Fijne motoriek

Zindelijkheidstraining

8. Zintuiglijke ontwikkeling

9. Taalontwikkeling

Zuigelingen

Dreumesen en peuters

10. Creativiteit

Voorwaarden voor creatieve ontwikkeling

Ondersteunende vaardigheden

11. Invloeden

12. Tot slot

Inleiding

KdvPlus heeft een eigen visie weten te ontwikkelen en heeft als doel het bieden van verantwoorde kinderopvang op een professionele manier. Om dit te bereiken volgen we ons gevoel, onze ervaring en ons inlevingsvermogen. We hebben te maken met een kwetsbare groep. Zij moeten in een veilige en geborgen omgeving kind kunnen zijn en wij zien het als onze taak dit te realiseren. Uitgangspunt hierbij is het leveren van een bijdrage aan de ontwikkeling en ontplooiingsmogelijkheden. In samenwerking met de ouder verzorgen we vraaggerichte opvang waarbij het kind centraal staat. Ouders hebben hierin de taak van opvoeder, echter een deel van de opvoeding leggen ze neer bij de opvang. Vanwege de verantwoordelijkheid die hierdoor in onze handen komt te liggen is een goede communicatie tussen beide partijen van uiterst belang. De ouder verdient respect als opvoeder en de groepsleiding verdient respect voor haar door studie en ervaring opgebouwde deskundigheid. Op velerlei gebied kunnen we elkaar aanvullen en van elkaar leren. In een pedagogisch beleidsplan wordt tevens informatie gegeven over procedures en werkwijzen welke worden gehanteerd. Het plan is bedoeld voor ouders en werknemers en loopt als een rode draad door alle voorkomende handelingen en activiteiten. Het geeft duidelijkheid over de visie, over kinderen en over hoe wij denken hiermee te moeten omgaan. Het omvat de werkwijze en een overzicht van alle dagse dingen en geeft zo een beeld van hoe een dag bij KdvPlus, uitgevoerd bij Klein Marland, eruit ziet.

De vier opvoedingsdoelen

Uitgangspunten

Binnen de wet kinderopvang is gekozen voor vier opvoedingsdoelen nl. emotionele veiligheid, mogelijkheden tot het ontwikkelen van persoonlijke competenties, mogelijkheden tot het ontwikkelen van sociale competenties en de wijze van overdracht van waarden en normen. Door deze doelen in een beleid op te nemen wordt vormgegeven aan wat de overheid verstaat onder verantwoorde kinderopvang. Zij omschrijft dit als volgt: "verantwoorde kinderopvang is opvang die bijdraagt aan een goede en gezonde ontwikkeling van het kind in een veilige omgeving.

1. Emotionele veiligheid

Wanneer een kind zich niet veilig voelt in een omgeving, is het niet in staat indrukken en ervaringen in zich op te nemen. Om dus te komen tot een prettig verblijf voor het kind is emotionele veiligheid van uiterst belang. Wij zorgen dat uw kind zich geborgen voelt. We werken met toegewijde ervaren leidsters waardoor het opbouwen van een hechte band met uw kind gemakkelijk tot stand komt. Door structuur te bieden ontstaat bij het kind een vertrouwd gevoel en hieraan ontleent zij een gevoel van veiligheid. Ons streven naar geborgenheid vindt u terug in de inrichting van de groepsruimte; deze straalt gezelligheid en warmte uit middels rustige kleuren, licht en natuurlijke materialen. Tevens proberen we middels het werken met verticale groepen de gezinssituatie te benaderen. Wij denken dat een kind zich zo sneller thuis zou kunnen voelen en dat het op deze manier relatief makkelijk is zich emotioneel veilig te voelen.

2. Gelegenheid tot ontwikkelen van persoonlijke competentie

Met het begrip persoonlijke competentie bedoelen we het opbouwen van veerkracht, zelfstandigheid, zelfvertrouwen, flexibiliteit en creativiteit. Het moet voor een kind mogelijk zijn zich deze competenties eigen te maken zodat het zich bij veranderende omstandigheden makkelijk kan aanpassen. Voor het ontwikkelen van een eigen ik, om te weten te komen wat een kind leuk vindt, is een uitdagende omgeving belangrijk. Ieder kind ontwikkelt zich op zijn eigen wijze en in zijn eigen tempo. Door het aanbieden van taken welke met succes kunnen worden uitgevoerd maken dat het kind een positief zelfbeeld ontwikkelt en groeit in zijn zelfstandigheid en meer en meer zelfvertrouwen krijgt. Door de deskundigheid van de leidsters wordt die bezigheid geboden welke past bij het kind en verrijkend is. Een goede relatie met zijn leeftijdsgenootjes bevordert de kwaliteit van de uitwisseling in hun spel en de interesse om dit te doen. Stabiliteit binnen de groep verdient hierom prioriteit.

3. Gelegenheid tot het ontwikkelen van sociale competentie

In een vertrouwde omgeving ontwikkelen kinderen gevoelens van verbondenheid en sociale verantwoordelijkheid. Hierdoor durven kinderen initiatieven te nemen om contact te leggen met de andere kinderen. KdvPlus beschouwt uw kind niet alleen als een uniek persoon met recht op individuele aandacht maar ook als een groepspersoon die regelmatig aandacht moet delen. Wij bieden kinderen de kans om zich sociaal te ontwikkelen en samen met andere kinderen 'groot te groeien'. Daarom stimuleren we de kinderen om samen te spelen en daarbij rekening te houden met elkaar.

4. Eigen maken van waarden en normen

Tijdens eenvoudige bezigheden leert het kind met hulp van de leidster zich waarden en normen eigen te maken. Elke bezigheid is gericht op respect voor elkaar en gaat gepaard met het wachten op elkaar, iemand laten uitspreken, niet door elkaar heen praten, het leren maken van afspraken etc. Bij een conflict is het de taak van de leidster actief te luisteren en samen te zoeken naar een oplossing. Het verwoorden van wat er is gebeurd en te kijken naar de gevolgen van daden is hierbij heel belangrijk. Wij leren uw kind spelenderwijs wat het betekent om afspraken te maken over wat er mag en niet mag. Consequent zijn is hierbij van essentieel belang.

Het plan

Het pedagogisch beleidsplan geeft een overzicht van de manier over hoe Klein Marland denkt te moeten omgaan met het kleine kind. In het pedagogisch werkplan staan de werkzaamheden omschreven zoals ze dagelijks op de werkvloer uitgevoerd worden. Het geeft inzicht in wat we doen, hoe we dit proberen te doen en waarom we dit doen op deze manier.

Middels dit plan willen we ouders de zekerheid geven dat hun kind zich in een veilige omgeving beweegt door ervoor te zorgen dat de ruimte en de materialen voldoen aan de eisen van de GGD en Brandweer. De zekerheid dat kinderen hun competenties kunnen ontwikkelen door te werken op een pedagogisch verantwoorde manier.

Elk kind wordt gezien als individu en is uniek. Door de ervaring van de leidsters is het mogelijk zich neutraal op te stellen en ieder kind te respecteren, met het uiteindelijke doel het opbouwen van een wederzijdse emotionele band.

1. Brengen en halen

Wennen

De allereerste keer naar Klein Marland begint met een wenoctend. Het staat de ouders vrij of ze wel of geen gebruik maken van deze service. Indien ouders geen gebruik maken van een wenoctend, verloopt deze wenoctend voor hun zoon/dochter idem op zijn/haar eerste dag. De wenoctenden worden ingepland op een rustige dag, van 9.00 uur tot 13.00 uur. Voor aanvang van een wenoctend vind er een gesprek plaats waarbij alle bijzonderheden van het kind worden vastgelegd zodat wij een zo volledig mogelijke omschrijving van het kind hebben met name het voeding -en slaapritme.

Het doel van een wenoctend is om het vertrouwd raken van het kind met zijn nieuwe omgeving en de leidsters. Tevens is het voor de ouder belangrijk te wennen aan het feit dat anderen de taak als opvoeder tijdelijk over nemen en om het vertrouwen te krijgen dat hun kind in de nieuwe situatie, in goede handen is.

Het verloop van de wenoctend hangt af van de leeftijd van het kind. Is het kind in staat om het dagritme te volgen dan mag het met alle activiteiten meedoen. Ouders blijven zo lang tot dat ze zelf het vertrouwen hebben dat hun kind zich prettig voelt.

Bij zuigelingen is het met name voor de ouders belangrijk het vertrouwen te krijgen dat er in het dagverblijf goed en zorgvuldig met hun kind wordt omgegaan.

Bij deze groep kunnen ouders zelf hun kind naar bed brengen en ervaren hoe dit verloopt en te zien hoe hun kind reageert. Hierna kan een van de leidsters het overnemen.

Het meenemen van een eigen knuffel, doekje of zelfs een pyjama van thuis kan helpen het vertrouwde gevoel van thuis te creëren waardoor de baby zich snel op zijn gemak zal voelen.

De kinderen slapen bij kinderdagverblijf Klein Marland in één ruimte. Peuters slapen op een ander tijdstip dan een zuigeling en ze liggen daarom nooit tegelijkertijd te rusten.

Het kind zal hieraan moeten wennen, ook aan een ander bed, een andere geur en een andere ruimte.

Kinderen zijn echter flexibel en uit ervaring is gebleken dat het samen slapen met vriendjes ook heel spannend kan zijn waardoor het onwennige vaak spelenderwijs geaccepteerd wordt.

Natuurlijk kan met e.e.a. rekening gehouden worden d.m.v. het schuiven met de slaaptijden, de volgorde van naar bed brengen etc.

Wennen aan een nieuw gezicht

Vanwege de kleinschaligheid zullen er niet veel wisselingen bij leidsters plaats vinden. Dit heeft als voordeel dat een nieuw kindje sneller eigen zal zijn en hierdoor ook in een korte tijd een band kan opbouwen met degene die hem/haar de gehele dag door begeleidt en verzorgt. Door de afscheiding middels het podium wordt het mogelijk een kind in alle rust te kunnen leren kennen en aandacht te geven. De grotere kinderen kunnen ongestoord hun eigen gang gaan.

Afscheid nemen

Vooraf voor peuters kan het moment van afscheid nemen van de ouders moeilijk zijn. Het is daarom ook van belang om het afscheid na verloop van tijd zo kort mogelijk te houden. Middels een ritueel van zwaaien, afleiding middels het beginnen van het dagritme of activiteit, is het vaak voor een peuter makkelijker te accepteren dat papa of mama even weg gaan. Indien een kind zo verdrietig is en moet huilen zal de leidster het kind van de ouder overnemen. Ouders kunnen altijd later even bellen om te vragen of alles goed gegaan is.

Ook na deze wenperiode zal het wel eens voorkomen dat een kind bij het afscheid nemen huilt. Telkens proberen wij echter het vaste ritueel aan te houden in het belang van het kind de dag die voor het kind nog moet beginnen en de andere aanwezige leeftijdsgenootjes.

Het ophalen

Aan het eind van het dagdeel of de dag is er weer het moment dat de kinderen worden opgehaald. Graag volgen wij hierin de volgende procedure:

De overdracht vindt plaats van leidster naar ouder en hierna doen papa of mama de jassen en/of schoenen aan. We verzamelen alle spullen en zorgen samen ervoor dat e.e.a. zo soepel mogelijk verloopt, ook vanwege de kinderen die nog niet zijn opgehaald.

Indien er meerdere vragen of opmerkingen zijn, maken we omwille van privacy, liever op een later tijdstip een afspraak. De voortgang van de dag staat bij de kinderen tot 1,5 jaar, ook omschreven in het persoonlijke dagboekje.

Tijdens de haalperiode worden kortdurende activiteiten aangeboden zoals een puzzel of het lezen van een boekje, een kringspelletje of het voorlezen van een verhaaltje. Zo wordt de haalperiode een rustige afsluiting van de dag.

2. Inrichting van de ruimte

De ruimte is ingericht in twee gedeeltes. Op het podium is er rust en ruimte gecreëerd voor de zuigelingen en de kruipers. D.m.v. een hekwerk kunnen we hun de mogelijkheid geven zich even terug te trekken en ongestoord te spelen en bijv. hun concentratie vermogen verder te ontwikkelen zonder prikkels te ontvangen die hun hierbij afleiden. Het is echter niet zo dat deze ruimte niet gebruikt mag worden door de oudere kinderen. De samenstelling van de groep zorgt voor de invulling op het gebied van het lezen van verhaaltjes, een kring gesprek te voeren, of om gewoon even uit te rusten. Het podium geeft hierbij een extra gezellig gevoel. Uitrusten kan natuurlijk ook heel goed in onze snoezelhoek waarbij gebruik wordt gemaakt van een kleurenlamp.

De speelhoeken in de ruimte zorgen voor het ontstaan van rollenspellen en het nabootsen van bijv. huishoudelijke activiteiten. De kinderen kunnen echter zelf kiezen om dit aan te passen aan hun fantasie en hebben de mogelijkheid hier creatief mee om te gaan. De eetkamertafel is buiten het eten om ook een plek waar geknutseld kan worden. Verfspullen worden veilig opgeborgen in de knutsel/poetskast waar enkel leidsters bij kunnen. Het aangrenzende keukenblok zorgt ervoor dat na de activiteit handjes etc. snel en effectief schoongemaakt kunnen worden.

Buitenspeelplaats

De buitenspeelplaats ligt aan de achterzijde van het dagverblijf. Via de binnenplaats en de onderdoorgang

is het voor kinderen en leidsters mogelijk dit terrein veilig te bereiken. In de speelweide is gezorgd voor voldoende schaduw en natuurlijke speelmaterialen zoals, boomstammen als evenwichtsbalk, boomschijven om op te zitten, harkjes, schepjes en bezempjes om te helpen bij het verzorgen van de dieren en of de moestuin. Het spelen is vooral gericht op het vrij bewegen in de natuur, het observeren van de dieren en het zich bewust worden van de kleine dingen zoals bijv. hoe legt een kip een ei, hoe groeit een plant etc. Groente uit de moestuin kan meegenomen worden voor bij de lunch. Appels kunnen verwerkt worden tot appelmoes en ander fruit en/of groente mag geproefd worden. Het leeraspect hierbij is een van de punten waarmee de kinderen dagelijks mee in aanraking komen waardoor ze de kleine dingen van alle dag leren op te merken. De kinderen zullen elke dag buiten vertoeven, ook bij minder goed weer.

3. Open deuren beleid

Verticale groepen

Wij werken met een verticale groep van maximaal 12 kinderen. De ruimte is zo ingedeeld dat alle kinderen de hele dag bij elkaar in een groep kunnen verblijven. Een opendeuren beleid is niet van toepassing.

4. Spelmateriaal

Het spelmateriaal is afgestemd op de lichamelijke, verstandelijke, creatieve en sociaal emotionele ontwikkeling van kinderen en wordt geselecteerd op kwaliteit en veiligheidsnormen.

Speelgoed wat ruimte laat voor eigen verbeelding/fantasie heeft onze voorkeur.

We leren kinderen met zorg omgaan met de verschillende soorten spelmaterialen, naar de aard van het materiaal. Samen met de kinderen spelmateriaal opruimen op een vaste plek en compleet maken van puzzeltjes e.d. hoort ook bij de zorg voor het materiaal. Als leidsters bieden we hiermee structuur aan, en het leren respect hebben voor onze gezamenlijke bezittingen.

Kinderen mogen vrij kiezen waar ze mee willen spelen. Daarom staat het meeste materiaal in open kasten zodat kinderen het speelgoed zelf kunnen pakken (en opruimen). Ook de verkleedkleden liggen altijd binnen handbereik.

Knutselmateriaal en potloden zijn in afgesloten kasten opgeborgen en daarvoor moeten de kinderen de leidsters vragen. Kleuren, verven, plakken, prikken en knippen gebeurt aan de keukentafel onder direct toezicht.

Ook werken we met natuurlijke spelmaterialen zoals blaadjes, kastanjes, stokjes etc., net als met kosteloos materiaal zoals kartonnen dozen.

Kinderen zijn vaak heel vindingrijk en dit zullen wij dan ook aanmoedigen. Van stoeltjes maken ze een trein of met kleden een hutje onder de tafel. Helpen is ook spelen, spelenderwijs leren. Bij het dekken/afruimen van de tafel mogen de kinderen meehelpen, ook wanneer er buiten bijv. laarsjes gepoetst worden.

5. Activiteiten

Vrijheid

Elke dag worden er meerdere activiteiten gedaan met de kinderen zoals liedjes zingen, knutselen, tekenen/kleuren, buitenspelen, het verzorgen van dieren, tent maken, rollenspel, tuinieren...etc.

Sommige activiteiten vragen voorbereiding, andere ontstaan gewoon spontaan.

We houden wel in de gaten of het activiteitenaanbod gevarieerd is, en verschillende ontwikkelingsgebieden aan bod komen. We streven ernaar activiteiten aan te bieden op allerlei ontwikkelingsgebieden. We proberen ook van gewone huishoudelijke dingen een spel te maken zodat kinderen spelenderwijs leren, er niet onnodig een hekel aan krijgen. Bijvoorbeeld afruimen, opruimen...

Kinderen zijn vrij om wel of niet mee te doen, toe te kijken of afstand te nemen van een activiteit. We vragen niet van de kinderen om zich aan te passen, om ons als leidster voldoening te geven t.a.v. het bedenken en voorbereiden van een activiteit. Het is zoals het is. We stimuleren, door zelf plezier te hebben aan een bepaalde activiteit. Dit is meestal voldoende voor het kind om zelf ook in actie te komen.

We gebruiken thema's als inspiratiebron zoals de seizoenen, feesten, etc. maar hebben niet de behoefte om aan alle commerciële feesten mee te werken en deze in te bouwen in ons dagprogramma. We spelen elke dag buiten, zodra het weer het toelaat. Dit gebeurt onder toezicht, de buitenspeelplaats voldoet aan de vastgestelde veiligheidsnormen. (omheining, grond speelterrein, beplanting, natuurlijke materialen). Het buitenspeelgoed staat steeds ter beschikking en de kinderen zijn vrij ze te gebruiken. Na het spelen wordt alles weer opgeruimd.

6. Dagindeling en organisatie

Dagindeling

We werken het liefst met een vaste dagindeling daar de kinderen behoefte hebben aan structuur en hierdoor zelfstandigheid en zelfredzaamheid gestimuleerd kan worden. Maar ook om organisatorische redenen. Het is prettig een vaste dagindeling aan te houden, ook voor de leidsters. Kinderen worden gehaald en gebracht op vaste of flexibele tijden en de leidsters stellen hun organisatie daarop af. Wanneer ouders de kinderen graag eerder op willen halen of later willen brengen dan weten wij dit van te voren. Ouders wordt gevraagd rekening te houden met het dagritme en zo kan er onverdeeld aandacht gegeven worden aan de bezigheden van het moment en loopt het dagprogramma op rolletjes. Ook nieuwe collega's, stagiaires en/of vrijwilligers kunnen door een vaste dagindeling snel ingewerkt worden. Voorspelbaarheid en tijdmarkering is voor jonge kinderen een belangrijk item om de dagindeling te leren herkennen. Zij kunnen immers nog geen klok lezen maar de opeenvolging van activiteiten wel onthouden en herkennen. Bijv. na het spelen eerst even opruimen alvorens te beginnen met een nieuwe activiteit of voor het eten een rustmoment nemen d.m.v. het lezen van een verhaaltje. Door deze structuur in te bouwen wordt een lange opvangdag voor hun overzichtelijk.

De dagindeling is als volgt:

(zuigelingen volgen hun eigen schema, aangepast aan het ritme van voeding/slapen van thuis)

Na binnenkomst, vanaf 7.30 u, spelen de kinderen gezamenlijk tot rond 9.00 uur. Hierna ruimen we samen al het gebruikte speelgoed op. Om even wat rust te creëren en de kinderen een gevoel van betrokkenheid met de hele groep te geven, kunnen in de kring alle verhalen, belevenissen en indrukken van de avond en ochtend besproken worden. Hierna eten en drinken we aan tafel gezellig fruit en een beker sap.

Hierna volgt voor de grotere kinderen meestal een activiteit of maken we een uitje naar de dieren in het achtergelegen weiland om vrij te kunnen spelen. De kleinere kinderen worden klaargemaakt voor hun eerste slaapje of krijgen volgens hun voedingsschema hun fles etc.

Hierna drinken ook de leidster even een kop thee/koffie en worden alle dagboekjes nagekeken op bijzonderheden.

Rond 10.30 uur beginnen we met de voorbereidingen van de lunch, verschoning van de kinderen en komen alle grotere kinderen weer terug naar binnen.

De aanvangstijd van de lunch zal elke dag verschillen maar het streven is 11.15 uur. We eten brood met lekkers uit de tuin, melk en of iets van thuis. Na de lunch mag er even worden geslapen voor degene die dit willen. De rest kiest een rustige activiteit. De jongere kinderen welke eerder naar bed gingen nuttigen hun lunch en kunnen hierna ook aan de rustige activiteiten deelnemen.

De leidsters nemen de tijd voor hun lunch en het invullen van de dagboekjes. Hierna volgen de voorbereidingen voor het eten van een koek met sap of iets extra's volgens schema van thuis, volgen voor de jongere kinderen welke hierna beginnen aan hun tweede slaapje. De grotere kinderen ruimen hun speelgoed op en kunnen aan tafel deelnemen aan een activiteit.

Wanneer alle kinderen wakker zijn en aangekleed kunnen ook zij samen een koek met sap eten en drinken om hierna lekker buiten te gaan spelen.

De kleinere kinderen slapen tot rond 16.00 uur en krijgen nog een voeding of extraatje van thuis. Hierna mogen ook zij naar buiten. Aan het einde van de middag kunnen we op leeftijd gerichte spelletjes doen, kringsspellen, boekjes lezen, puzzelen etc. Indien we werken met een thema kan dit door de dag in groepjes plaats vinden.

Tegen de tijd dat de kinderen worden opgehaald eten we nog wat lekkers zoals een soepstengel, popcorn of een rijstwafel. Naar behoefte kan er nog iets worden gedronken.

Bijkomstigheden rondom onze lunch

Het eten en drinken bij Klein Marland zie we in eerste instantie als een sociaal gebeuren waarbij gezelligheid en een goede sfeer voorop staan. Voldoende eten en drinken zorgt voor voldoende energie zodat men zich de gehele dag prettig voelt. Gebeurt dit op een ontspannen manier dan kan een ieder zijn eigen tempo aannemen. Het hoeft niet vlug maar het duurt ook niet te lang. Indien een kind niet wil eten hebben wij respect voor zijn keuze. Vinden wij echter dat een kind te weinig eet, overleggen wij met een van de ouders om er achter te komen of dit hoort bij een normaal eetpatroon of dat het kind zich niet lekker voelt. Tijdens het eten is het belangrijk dat het kind de ruimte krijgt te experimenteren. Wij vinden het daarom goed dat elk kind de mogelijkheid krijgt zijn brood zelf te smeren. Als leidster kunnen we hierbij sturen, begeleiden en stimuleren en ervoor zorgen dat een ieder voldoende kan eten. Hierbij hanteren we de volgende basisregels waardoor het voor de kinderen helder is wat van hun verwacht wordt.

- We eten aan tafel, allemaal tegelijk.
- De leidster zit aan tafel en stimuleert de kinderen bij het eten, We eten de eerste boterham in stukjes en er mag met een vork worden gegeten (oog-hand coördinatie). Al blijkt in de praktijk dat dit niet de voorkeur heeft. De tweede en derde boterham mag zelf gekozen worden en eten we uit het vuistje(keuze mogelijkheden bieden).
- We schrokken niet, we gebruiken een bord om eten op te leggen, we proberen op te eten wat we op ons bord hebben genomen, we storen anderen zo min mogelijk bij het eten. Leidsters scheppen hiervoor de individuele voorwaarden. (de 3-jarige krijgt soms al een kindermesje bij zijn bord om het smeren te oefenen)
- We zitten met de billen op de stoel, de buik tegen de tafel, de handen boven de tafel en de benen onder de tafel. Het is belangrijk dit ook zo naar de kinderen toe uit te leggen en te benoemen.

Het wachten op een langzame eter is vaak voor een supervlug en actief kind te moeilijk. Een of meerdere laatste etertjes kunnen nog even mag blijven zitten om volgens eigen tempo de maaltijd te beëindigen. M.b.t. tot hygiëne en kwaliteit zorgen wij ervoor dat:

- Ieder eet van zijn eigen bord en drinkt uit zijn eigen beker.
- We geven kwalitatief goede voeding: bruin brood, vers fruit en verse groente, beperkt suikers en onverzadigd vet. De eerste boterham eten de kinderen met kaas of worst en de tweede met stroop, pasta, jam en honing (gezond zoet).
- We houden rekening met individuele diëten en principes. Ouders kunnen altijd eventueel noodzakelijke dieetvoeding meegeven.

We stimuleren kinderen die dat al kunnen, te helpen met tafeldekken en afruimen. De maaltijden voorbereiden gebeurt uiteraard volgens de vastgestelde richtlijnen qua hygiëne en voldoende gekoeld beleg.

Baby's voeden

Flesvoeding wordt middels kraanwater klaargemaakt. Gekolfde borstvoeding wordt verwarmd middels een flessenwarmer.

Tijdens het voeden van een baby hebben we lichamenlijk contact, oogcontact en onverdeelde aandacht. De omgeving is zo rustig mogelijk. Door de kleinschaligheid zullen de leidsters snel de prettige houdingen en de handelingen rondom drinkgewoontes en boertjes van het kind kennen. We schrijven het verloop van de eet en slaapmomenten op in het dagboekje van alle kinderen. Het is belangrijk een goede schriftelijke en mondelinge communicatie hierover met de ouders te onderhouden.

Rituelen rondom 'slapen'

Het bedritueel van thuis wordt in essentie gevolgd door de leidsters op het KDV.

Bijvoorbeeld: manier van inslapen, knuffel mee, slaapzakje aan, speen mee, etc.

Het kind slaapt zoveel mogelijk in een 'eigen bedje', dit is vertrouwd en geeft op den duur geen wakker houdende prikkels meer. Op de deuren van de slaapkamers hangt een lijst met hierop een bedindeling. Elke dag worden de bedjes opnieuw opgemaakt en indien nodig verschoont. Aan het eind van de week worden alle bedden nogmaals verschoont. De kinderen worden bij ons niet vastgelegd. Om de slaapomstandigheden zo gunstig mogelijk te maken, wordt gekeken naar de volgorde van het naar bed brengen. Vaak slapen kinderen binnen het dagverblijf anders dan thuis en kunnen we niet altijd voorkomen dat het slaapgedrag verandert. Door een goede communicatie met de ouders kiezen we altijd voor een oplossing in het belang van het kind maar ook in het belang van de groep.

Algemene zaken

Andere zaken die georganiseerd moeten worden, zoals binnenkomst en uitzwaaien, zindelijkheidstraining, buiten spelen, activiteiten etc. zijn te vinden in onze huisregels.

Voor speciale zaken hebben wij een protocollen map. Eén van de protocollen is bijvoorbeeld "vermoeden kindermishandeling".

Regelmatig ontvangen ouders van ons een 'nieuwsbrief' waarin we informeren over nieuwe ontwikkelingen of organisatorische veranderingen.

Inzet personeel

Naast ons vaste personeel maken wij (soms) gebruik van stagiaires welke boventallig worden ingedeeld. De begeleiding bestaat uit het volgen in de groep, het bieden van hulp tijdens het uitvoeren van hun opdrachten en het observeren bij het uitvoeren van begeleiding m.b.t. de kinderen. Er wordt met name

gekeken naar inzet, verantwoordelijkheidsgevoel en teamwork.

7. Sociaal-emotionele ontwikkeling

Wanneer we spreken van een ontwikkeling kunnen we dit ook benoemen als een proces. Een proces zoals bijv. een zwangerschap. Het laat zich niet versnellen of vertragen, het blijft een ontwikkeling van een bepaalde tijd, hierbij in een tijdsbestek van negen maanden.

Het is onze taak om te zorgen dat de omstandigheden waarin de kindontwikkelingen plaats vinden zo gunstig mogelijk te maken. Ongunstige beïnvloeding kan leiden tot een omgekeerd resultaat zoals bijv. dwarsheid, extreem eetgedrag, stress etc.

Ook bij de sociaal emotionele ontwikkeling zijn er aspecten die we niet eerder kunnen stimuleren dan op het moment zelf. Een goed voorbeeld is de ontwikkeling van het geweten. Een kind van twee jaar dat een baby aait als het huilt, bootst gedrag na of merkt dat het hiermee succeservaring heeft. Van echte inleving is nog geen sprake want het is nog volop bezig met zijn eigen ik te ontdekken. Het kind in deze leeftijd dat bijt, kan zich dus ook niet inleven in de persoon die gebeten wordt. De ontwikkeling is gewoonweg nog niet zover. Het kind redeneert "ik doe iets en als gevolg hiervan gebeurt er iets" of "ik heb invloed". Er moeten dus een aantal processtappen gezet worden en dit kan in tijdsduur per kind verschillen. We kunnen enkel de omstandigheden zo gunstig mogelijk maken zodat de stappen op een verantwoorde manier door het kind gezet kunnen worden. Dit doen we door een goede begeleiding, door kijk te hebben op de ontwikkeling en door inlevingsvermogen.

Om deze stappen te kunnen nemen is het voor het kind van belang een positieve eigenwaarde en zelfvertrouwen te ontwikkelen. Wanneer we uitgaan van het feit dat dit zich ontwikkeld vanuit het kind zelf waardoor je als leidster enkel het kind hoeft te observeren om te zien hoe dit tot uiting komt, is het belangrijk dit t.o.v. het kind te benoemen. Wanneer we een kind laten ervaren dat het prima is zoals hij/zij is en dat het er mag zijn, draagt dit bij tot een positieve eigenwaarde en een positieve ontwikkeling van zelfvertrouwen. Het gevoel veilig te zijn binnen de groep, dat er niemand oordeelt enkel observeert, is voor een kind in deze ontwikkelingsfase van groot belang.

Grenzen opzoeken en aangeven

Kinderen zoeken grenzen op in elke ontwikkelingsfase die ze doormaken. In de fase sociaal emotionele ontwikkeling betekent dit voor een leidster grenzen aangeven vooral op het vlak van emotie en minder op het gebied van het sociale. Dit omdat we van hun in deze leeftijd nog geen inleving mogen of kunnen verwachten.

Bij het aangeven van grenzen stellen we ons zelf enkele richtlijnen zoals:

Eerlijk zijn en oprecht, we spreken in de ik-vorm, we proberen geen irritatie te uiten of emotie, we passen ons verbaal aan bij de ontwikkeling van het kind, we maken oogcontact en houden eventueel de handjes even vast om contact te maken, we noemen het kind bij de naam, we zijn duidelijk met 'nee' of 'stoppen nu', we proberen via een andere weg tot hetzelfde doel te komen, we proberen te benoemen wat er aan de hand is en zoeken samen naar een oplossing.

Indien er te veel prikkels zijn vanuit de groep kan het zijn dat we een kind even weghalen uit een situatie. Soms geven deze prikkels zo veel verleiding om over grenzen te gaan dat dit nodig is. Een afzondering in bijv. de hal, is vaak voldoende. Door consequent te zijn, verminder je de prikkels om grenzen steeds op te zoeken en dit geeft rust en veiligheid. Door steeds het positieve in het gedrag te benoemen valt het negatieve in het niet en wordt onbelangrijk. Door bijv. te zeggen "Ja, dát wil ik zien!" is het niet nodig om het ongewenste gedrag te benoemen.

We proberen niet te veel uit te leggen waarom iets niet mag en onszelf te verdedigen. Een korte en duidelijke omschrijving van een grens is vaak veel effectiever.

Emoties van jezelf of van anderen

Kinderen reageren op emoties van zichzelf maar ook op emoties van anderen. Ze zijn hier gevoelig voor. Nog niet vaardig genoeg om te kunnen verwoorden of het van zichzelf is of van een ander reageert het ene kind anders dat het andere. Ontlading is vaak nodig om te leren hoe je met dit gevoel moet omgaan. Het liefst in een neutrale omgeving bijv. in de buitenruimte. Buitenspelen, rennen en de natuurbeleving kan hierbij een toegevoegde waarde zijn. In de binnenruimte zijn wij leidsters degene die zorgen voor evenwicht in de emotie, buiten is dit de natuur die dit opvangt. De dieren, de wind, de zon, de bomen etc. geven het kind het gevoel zichzelf te mogen zijn en zijn emoties de vrije loop te laten, zich fysiek en hiermee ook emotioneel te kunnen uiten en zo zich te ontladen.

Door emotie te benoemen "ik zie dat je boos bent?" en dit te beschouwen als iets heel normaal, leert het kind wat bij hen hoort en wat bij een ander. Het is beter om het even te benoemen i.p.v. ermee te blijven rondlopen zodat het een grote zwarte wolk wordt en het gevoel escaleert.

Ruzie

Ondanks regeltjes zoals niet slaan en niet afpakken, ontstaat er natuurlijk wel eens ruzie. We observeren wel maar laten het kind zelf werken aan een oplossing. Als leidster staan we aan de zijlijn. De succeservaring is voor het kind de bevestiging dat het gekozen heeft voor een juiste aanpak en dit wordt door ons leidsters positief benoemd. Zelfredzaamheid ontwikkeld zich bij het kind hierdoor op een dusdanige manier waardoor bij een volgende ruzie de oplossingen soms van zelf tot stand komen en sturing van een van de leidsters vaak niet meer nodig.

Met zijn allen...

Binnen Klein Marland vieren we ook feest. Samen feesten geeft het gevoel erbij te horen, van betrokkenheid en saamhorigheid. Het is een belangrijk item in de sociaal-emotionele ontwikkeling. Middels verjaardagen, thema's, een afscheid of feestdagen komen deze ervaringen aan bod. De kleine rituelen, zoals het slaapritueel, als ook deze grotere gebeurtenissen leveren een positieve toegevoegde waarde bij het ontdekken hoe het voelt om in het middelpunt te staan of om in het zonnetje gezet te worden. Of hoe het voor een ander kind moet voelen om jarig te zijn. Feesten hoort erbij en vergt geen enkele vaardigheid.....

Grove motoriek

Stimulering van de grove motoriek kan middels de glijbaan, een evenwichtsbalk, ballen, en behendigheidsspellen. Buiten en binnen zijn hiervoor voldoende materialen aanwezig.

Fijne motoriek

Middels knutselactiviteiten bieden we de kinderen de mogelijkheid te werken aan hun fijne motorische ontwikkeling. Als leidsters zien we dat kinderen interesse hebben om gedetailleerder te werken kan dit worden uitgebouwd. Tevens is het smeren van een boterham en het leren zich zelf aan -en uit te kleden een manier om deze motoriek te stimuleren.

Zindelijkheidstraining

Wanneer kinderen toe zijn aan zindelijkheidstraining geven ze dit meestal zelf aan. Dit is beter dan wanneer we als ouder denken dat het kind er wel aan toe is. Het verschilt enorm per kind, een kind moet leren luisteren naar zijn lichaam en de aandrang van het plassen onder controle krijgen. Het is van belang dat ouders en leidster hierover goed communiceren en het kind hierin het tempo laten bepalen. In een gesprek kan e.e.a. worden afgesproken.

8. Zintuiglijke ontwikkeling

De kinderen en de wereld om hen heen

De ontwikkeling van de zintuigen en het stimuleren hiervan is opnieuw een van de processen die kinderen doormaken in hun groeifase. De zintuigen geven waarschuwingen, informatie, contact etc. Met name de zuigelingen zijn bezig met het gebruik van hun zintuigen, het maken van contact met zichzelf en de wereld. Het is voor hun nog een eenheid.

Ook als kinderen ouder worden blijft deze ontwikkeling belangrijk. Het maken van contact is een onmisbaar onderdeel in het ervaren en de communicatie. Regelmatig werken wij met thema's waarin ook de zintuigen worden aangesproken zoals het gehoor, zien, ruiken, proeven en tast bijv. koekjes bakken, kleien en water/modder. Ook geur is een onderdeel hierin.

Door regelmatig middels een aromasteen etherische olie in de binnenruimte te gebruiken, stimuleren we ook hierin de ontwikkeling van geur. We gebruiken rustgevende geuren en/of geuren welke helpen om onrustig slapen tegen te gaan.

Middels spelactiviteiten zoals het spelen met scheerschuim op tafel of in de buitenruimte spelen in of met modder experimenteren we met textuur en aanraking. Wij vinden niet gauw iets vies, het spelen met bijv. modder bedreigt niet de gezondheid en we geven de kinderen de ruimte om te experimenteren binnen de normen van veiligheid. Ouders vragen we de kinderen te kleden in kleding die tegen een stootje kan en er is altijd een schoon setje kleren aanwezig.

9. Taalontwikkeling

Zuigelingen

Bij het verschonen en spelen met zuigelingen, benoemen we alles wat we doen. Dit voegt iets wezenlijks toe in het ervaren van liefde, veiligheid en voorspelbaarheid. Het koude doekje waarmee we billen poetsen is op den duur geen verrassing meer als we steeds vertellen wat we doen. Een muziekdoo of een speeltje kan afleiding geven tijdens het verschonen.

Dreumesen en peuters

Gedurende de dreumes -en peuterleeftijd blijft het praten door de leidster van belang. De woorden krijgen naar verloop van tijd voor hun een betekenis en zelfs gevoel. Het zingen van liedjes en het voorlezen van verhalen ondersteund door gebaren maakt dat we het goede voorbeeld geven bij het uitspreken van woorden en de articulatie. Tevens wordt duidelijk welke betekenis een woord of gebaar heeft en welk gevoel erbij hoort. Rollenspellen kunnen een ondersteuning zijn in het leren gebruiken van woorden en of gebaren.

Bij het voorlezen is het belangrijk de aandacht te trekken van het kind (toon en intonatie). Taal moet geassocieerd worden met positieve aandacht en de moeite waard zijn om naar te luisteren.

Bij het stellen van grenzen, het stimuleren, het aansturen of het corrigeren zijn we extra attent op duidelijkheid, toonaard, de hoeveelheid woorden en het selecterend gehoor van kinderen, behorend bij hun leeftijd en ontwikkeling.

In principe hanteren wij ABN als voertaal binnen het kinderdagverblijf. Echter wanneer er kinderen zijn die in de thuissituatie opgevoed worden met dialect, willen wij hierin meegaan op de dagen dat zij het dagverblijf bezoeken. Dit betekent dat wij op communicatief gebied vaker dialect met hun spreken dan Nederlands. Het voorlezen en zingen van liedjes en opmerkingen in het algemeen blijven wij het Nederlands gebruiken. De voertaal is dus uiteindelijk een combinatie van dialect en Nederlands.

10. Creativiteit

Een kind is in beginsel creatief en laat dit op vele manieren zien. Het vraagt van de leidster inlevingsvermogen om dit waar te nemen. Het doel is om op een zo breed mogelijk communicatie vlak te geraken waarbij over en weer geen misverstanden kunnen ontstaan en het kind zich optimaal kan uiten. Creatief zijn met de kinderen biedt vele mogelijkheden en geeft tastbare materiaal wat we kunnen vastleggen en bewaren.

Wanneer we creatief bezig zijn scheppen we nieuwe dingen, maak je gebruik van je eigen creativiteit en zie je vaak meerdere oplossingen voor een en het zelfde probleem. Je ontdekt nieuwe wegen zonder je te laten beïnvloeden door het gangbare, de gewoonte. Het geeft een resultaat, een eindproduct. Het stimuleren van het kind tijdens de activiteit is belangrijker dan het eindproduct, de weg die het kind gaat is een leermoment en hier gaat het om. Vaak kan het voor ogen hebben van een eindresultaat een belemmering zijn in de creatieve manier van denken.

Voorwaarde voor creatieve ontwikkeling

We geven dus als leidsters alle ruimte om te experimenteren met verf, viltstift, kosteloos materiaal, klei, plaksel, papier, materiaal uit de natuur, hout etc...

Creativiteit wordt vaak gekoppeld aan knutselen, maar is veel breder...

Onder creativiteit valt dus ook het experiment met:

- Muziekinstrumentjes, de stem, klanken
- Verkleedkleden
- Avontuur in de natuur
- Proeven, ruiken, voedsel
- Bewegen, dans (kinderyoga)

De reis is hier bij belangrijk, het plezier in het spel waar geen voorwaarden aan verbonden zijn of eindresultaat. De reis is te herkennen in het resultaat en dus per definitie goed, het geeft de mate van creativiteit aan die bij het kind hoort. Omdat het ook hier om een (creatief) proces gaat, is ook hier niets in te sturen of te bespoedigen. We kunnen slechts de omstandigheden zo gunstig mogelijk maken.

Kinderen met rust laten om zich te kunnen concentreren en inspiratie op te doen is goed voor het uiteindelijke persoonlijke resultaat, onder toezien oog van ons als leidsters.

Ondersteunende vaardigheden

Bij ondersteunende vaardigheden denken we aan vaardigheden welke helpen tot het komen tot een positief resultaat bij een bijv. activiteit. Het belangrijk dat het kind ook weet om te gaan met bijv. een schaartje (fijne motoriek) of het vasthouden van een penseel.

Een kind heeft dus ondersteunende vaardigheden nodig t.b.v. bijv. zijn creatieve proces.

Duidelijker is dit te zien bij muziek. Het bijv. aanleren van een sinterklaasliedje is het doel het leren van melodie en tekst, maar om tot hier te komen heeft het kind ondersteuning nodig in vaardigheden. Door ook regelmatig geluiden/klanken/melodieën te zoeken met muziekinstrumentjes wordt het creatief proces op muzikaal gebied gestimuleerd en geeft zo een ondersteuning bij het leren van een lied.

Als leidsters zijn we ons bewust van onze doelen bij activiteiten en zorgen dat de hoeveelheid activiteiten in balans zijn. Dit doen we door steeds het doel van een activiteit voor onszelf te formuleren en van te voren vaardigheden uit te proberen.

11. Invloeden

Pedagogische invloeden zoals van bijv.. Rudolf Steiner of Reggio-Emilia kunnen inspiratiebronnen zijn bij de ontwikkeling van een beleidsplan. KdvPlus put inspiratie uit ervaring, eigen inzicht en intuïtie. De basis van het leven en de natuur zijn onuitputtelijke inspiratiebronnen voor al onze dagelijkse activiteiten. Het geven van liefde, zorg en aandacht maakt dat kinderen zich snel thuis voelen. Het kind is voor ons het belangrijkste in ons werk, zijn/haar welzijn staat voorop. Zij staan centraal en zijn de spil waar alles om draait zoals in de dagindeling, het dagritme etc. Elke dag is anders en wordt in vele opties door de kinderen bepaald. We ontdekken de kleine dingen die het leven zo mooi maken. De dingen die we vaak in de drukte van alle dag niet meer opmerken.

12. Tot slot

Dit werkplan is een afspiegeling van de werkwijze en de visie binnen Kinderdagverblijf Klein Marland.

Eventuele veranderende werkwijzen worden besproken en genoteerd en jaarlijks verwerkt in de tekst. Hiermee blijft de werkwijze en het beleid actueel en blijft het plan een rode draad door al onze dagelijkse bezigheden.

We staan open voor opmerking van ouders en zien dit als waardevolle feedback die we graag meenemen in een steeds betere afstemming in wat ouders van ons wensen.